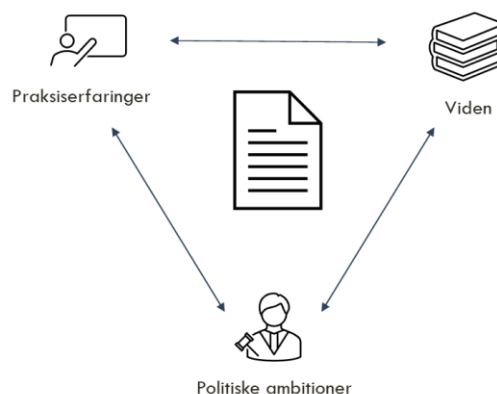

FÆLLES AFSÆT - BØRNE- OG UNGEPOLITIK 2023

Baggrund

For at understøtte relevansen af en ny børne- og ungepolitik har det været vigtigt at formulere vores fælles afsæt – en beskrivelse af, hvordan virkeligheden ser ud i dag. På den måde skabes der sammenhæng mellem de udfordringer, der skal løses, de succeser, der skal bygges videre på, og politikens visioner og ambitioner for fremtiden. Afsættet er formuleret på baggrund af drøftelser med og imellem ledere og med inputs fra medarbejdere. De mange erfaringer fra praksis er desuden kvalificeret af forskningsbaseret viden. I processen har der vist sig en meget stor enighed mellem erfaringerne fra praksis og viden fra forskerne.

Fælles afsæt

Langt størstedelen af børn og unge i Svendborg Kommune trives rigtig godt i deres familie, i deres dagtilbud, på deres uddannelsesinstitutioner og i fritidslivet. Men mistrivlsen blandt børn og unge er desværre stigende. Andelen af børn og unge med tilknytning til det forebyggende og specialiserede familieområde er forholdsvis konstant, men kompleksiteten i deres udfordringer er stigende. Samtidig ser vi, som noget relativt nyt, også en stigende generel mistrivsel på almenområdet - særligt blandt de unge. Tilsammen viser mistrivlsen sig blandt andet i form af en stigning i antallet af diagnoser.

Ledere og medarbejdere oplever konkret, at flere og flere børn og unge har svært ved at håndtere modgang og konflikter og i højere grad oplever at være under et stort tids- og præstationspres. Samtidig med et stigende pres fremstår børn og unge generelt som meget ambitiøse og disciplinerede, hvilket medfører, at flere børn og unge oplever, at de ikke lever op til det, som de selv opfatter som omgivelsernes forventninger til dem. Det betyder også, at vi ser en stigende grad af psykologisering, som betyder; at børn og unge *"i stigende grad kigger indad og oplever selv at skulle lave sig om, hvis noget i omverdenen er svært. De leder efter løsninger i det psykologiske fremfor i deres omverden"* (Noemi Katznelson). Det skyldes måske, at omgivelsernes forventninger opfattes som snævre med et ensidigt og resultatorienteret fokus på fx boglige kompetencer og præstationer. Det medfører generelt en frygt for at fejle og dermed en tilbageholdenhed i forhold til at deltage i fællesskabet.

Manglende deltagelse i fællesskaberne ser ud til at være en stor hindring for børn og unges trivsel, og dermed også en vigtig brik i forhold til at imødekomme mistrivsel. Derfor er der et stort behov for, at vi alle sammen – både børn og unge selv, deres forældre, fagpersoner og samfundet – i langt højere grad fokuserer på at skabe **mangfoldige fællesskaber med deltagelsesmuligheder for alle** end på individuelle udfordringer og løsninger.

Vi arbejder allerede målrettet med mangfoldige læringsmiljøer i skole og dagtilbud og med positive og mangfoldige fællesskaber i fritidslivet, så vi i endnu højere grad end i dag bliver i stand til rumme alle børn og unge i fællesskaberne. Fællesskaber, hvor forskelligheder er en styrke, hvor man kan tale om de svære ting – som andre i gruppen garanteret også oplever – og hvor man bliver anerkendt for den, man er, og for de ressourcer og kompetencer, som alle børn og unge har.

Det stiller store krav til det **tværfaglige samarbejde og medansvar** mellem fagpersoner og fagligheder og til samarbejdet mellem fagpersoner, forældre og familier som helhed. Derfor har vi brug for et fælles børne- og ungesyn. Med et fælles børne- og ungesyn afstemmer vi vores perspektiv og syn på børn og unge og vores måde at møde dem på. Det har blandt andet til formål at lette samarbejdet og styrke kommunikationen på tværs og gøre det lidt lettere at tage de svære snakke om, hvem der gør hvad, og hvor fællesskabet og de fagprofessionelle har et særligt ansvar.

Det stiller også store krav til **variationen** i de læringsmiljøer og de tilbud, vi stiller til rådighed for børn og unge, når vi i højere grad skal imødekomme forskellige udgangspunkter, interesser og kompetencer for at understøtte alle børns og unges motivation og trivsel.

Sidst men ikke mindst kræver det, at vi giver en **stærkere stemme til de børn og unge**, det hele handler om. Vi skal som voksne og som fagpersoner lytte mere, spørge mere og tale mere med de børn og unge, som vi alle ønsker, skal leve det gode liv. For hvad er det gode liv for børn og unge – og for det enkelte barn og den enkelte unge? Der er ingen tvivl om, at forældrene er vigtige, og derfor skal vi styrke involveringen af forældrene og styrke det gensidige forældrefællesskab til gavn for alle børn og unge.

Selvom udfordringerne er mange og store, så er vi ikke på bar bund. Vi har en række gode eksempler på, hvordan vi understøtter trivsel, læring, mestring og dannelse hos børn og unge. Udskolingslinjer, der understøtter og imødekommer unges særlige interesser og kompetencer. Inddragende netværk, der i et tæt samarbejde understøtter børn og unge i udsatte positioner. Et kultur- og fritidsliv, der hver dag åbner dørene til sunde og gode fællesskaber for børn og unge. Og dagtilbud, hvor der arbejdes med mangfoldige læringsmiljøer for at skabe plads til alle børn. Dette er blot eksempler. Det kunne have været så meget andet. Vi er godt i gang, men vi har brug for en dialog og en fælles retning for vores fælles fremtid.

Udover dialog med ledere og medarbejdere fra praksis, er afsættet formuleret med bidrag fra:

Anette Boye Koch, docent og forskningsleder, Forskningscenter for pædagogik og dannelse, VIA University College

Charlotte Ringsmose, professor, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Gro Emmertsen Lund, ph.d., selvstændig konsulent

Janne Hedegaard Hansen, forskningsleder, Pædagoguddannelsen, København Professionshøjskole

Louise Klinge, børne- og uddannelsesforsker, Eduk

Noemi Katznelson, professor, Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet

Søren Østergaard, centerchef, Center for Ungdomsstudier